

Tietomessut: monipuolisuutta ja luovuutta tiedonhankintaan ja tiedon välittämiseen

Leena Elenius, informaattikko

Muuttuva, monipuolistuva ja moninaistuva informaatiolukutaito –seminaari (STKS)

Jyväskylä 17.11.2023

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kuka? Mitä? Miten?

Kuka? Mitä?

- Leena Elenius
 - Informaattikkona JO vuodesta...
 - Tiedonhankinnan opetus ja ohjaus
 - Sosionomit, geronomit, kulttuurituottajat, kirjastoalan tradenomit ym.
- Case: Hyvinvointi ja elinolot -opintojakso sosionomin tutkinnossa Seinäjoen ammattikorkeakoulussa
 - Ajoitus: ensimmäisen lukuvuosi (opintojen alkupuolella)
 - Laajuus 6 op
 - Tiimiopettajuus
 - Tiedonhankinnan opiskelu integroitu opintojaksoon ja sen tehtäviin

Hyvinvointi ja elinolot –opintojakso (OPS)

- Osaamistavoitteet
 - Opiskelija osaa selittää hyvinvoinnin käsitteellisen perustan. Opiskelija osaa selittää koetun hyvinvoinnin ja terveyden, psyykkisen hyvinvoinnin, sosiaalisten suhteiden, työn, mielekkään tekemisen, elinolojen vaikutuksia ihmisen hyvinvointia ja arjen hallintaa edistävinä tekijöinä. Opiskelija osaa selittää fyysisten ja psyykkisten sairauksien, vammaisuuden ja ikääntymisen vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin ja toimintakykyyn.
 - Opiskelija osaa etsiä tietoa erilaisista **tiedontuottajaorganisaatioiden** julkaisuista ja löytää aihealueisiin liittyvää **kirjallisuutta** ja **lehtiartikkeleita** ja **verkkolähteitä**. Opiskelija osaa esitellä **SeAMKin kirjasto- ja tietopalvelut** ja osaa nimetä sosiaali- ja terveysalan kannalta tärkeitä **tiedontuottajia** ja tiedonlähteitä. Opiskelija osaa käyttää sekä SeAMKin kirjaston tarjoamia että muita **sosiaali- ja terveysalan** kannalta keskeisiä **tietokantoja** ja **verkkopalveluja**. Opiskelija osaa **eritellä tiedontarpeitaan** ja **valita** niihin soveltuvia **tiedonlähteitä**. Opiskelija osaa **tulkita** löytämänsä tietoa, **arvioida** sitä ja **kehittää tiedonhakuun**. Opiskelija osaa soveltaa SeAMKin **kirjallisten töiden ohjetta** tehtävissään keskeisten tiedonlähdetyyppien (kirjat, lehtiartikkelit, verkkolähteet, myös kansainväliset lähteet) lähdeluettelomerkintöjen osalta.

Miten? Verkko-painotteinen opetus

- Kahden opintojaksototeutuksen yhdistäminen (MSOS23, SOS23A), yhteensä n. 65 opiskelijaa
- Opetus (lähi- ja verkko-opetus) ja itsenäinen opiskelu
- Tiedonhankinnan opetus
 - Luennot, demot, työpajat – yhteensä 8 h
- Opiskelu teemaryhmissä
 - Aiheet: Aistivammaisuus, Ikääntyminen, Kehitysvammaisuus, Liikuntavammat ja vammautuminen, Sairastuminen fyysisesti ja Sairastuminen henkisesti

Tehtävät: Kirjallinen tuotos luo tietopohjan

- Ryhmän laatima kirjallinen tuotos
 - Aiheen jäsentäminen ja hakusanat
 - Tiedontuottajat, tiedonlähteet, tiedonhankinta
 - Tiedon arviointi, valikointi ja käyttö
- Tuotoksessa pitää olla mukana myös ”tutkimuksellinen” osio, jossa opiskelijat hankkivat tietoa haastattelemalla kokemusasiantuntijaa, läheistä tai työntekijää
 - Tavoitteena haastattelulla hankitun tiedon yhdistäminen teoriatietoon

Tehtävät: Tietomessut tarjoaa foorumin aiheesta keskusteluun ja sisällön välittämiseen

- Ryhmät rakentavat messupisteen ja toimivat siinä esittelijöinä
- Sisällön jäsentäminen ja havainnollistaminen
 - Valmiit materiaalit (järjestöjen esitteet, apuvälineet, ”messusälä”)
 - Omien materiaalien tekeminen (infograafit, tietovisat, posterit)
- Sisällöstä keskusteleminen, kysymysten esittäminen, vuorovaikutus, tavoitteellisuus

Tehtävät: Tavoitteet opsin mukaisesti

- Hyvinvointi ja elinolot -ilmiön teoreettisen taustan ja käsitteiden omaksuminen
- Hyvinvointi ja elinolot – käytännönläheinen ja konkreettinen ymmärrys ilmiöstä eri asiakasryhmien kautta
- Tiedonhankintataidot: tiedonhaku ja kirjastonpalvelut, sosiaali- ja terveysalan tiedontuottajat (myös järjestökenttä), alan tiedonlähteet (kirjat, lehdet, verkko)
- Oheistaidot:
 - Lukeminen, kirjoittaminen, puhuminen
 - Tiedon jäsentäminen, tiedon muotoilu uudelleen, tiedolla innostaminen
 - Ammatillinen tietotyöskentely: vastuullisuus (perehtyminen), vuorovaikutus (keskustelu, jakaminen), tavoitteellisuus
 - Avoin oppiminen

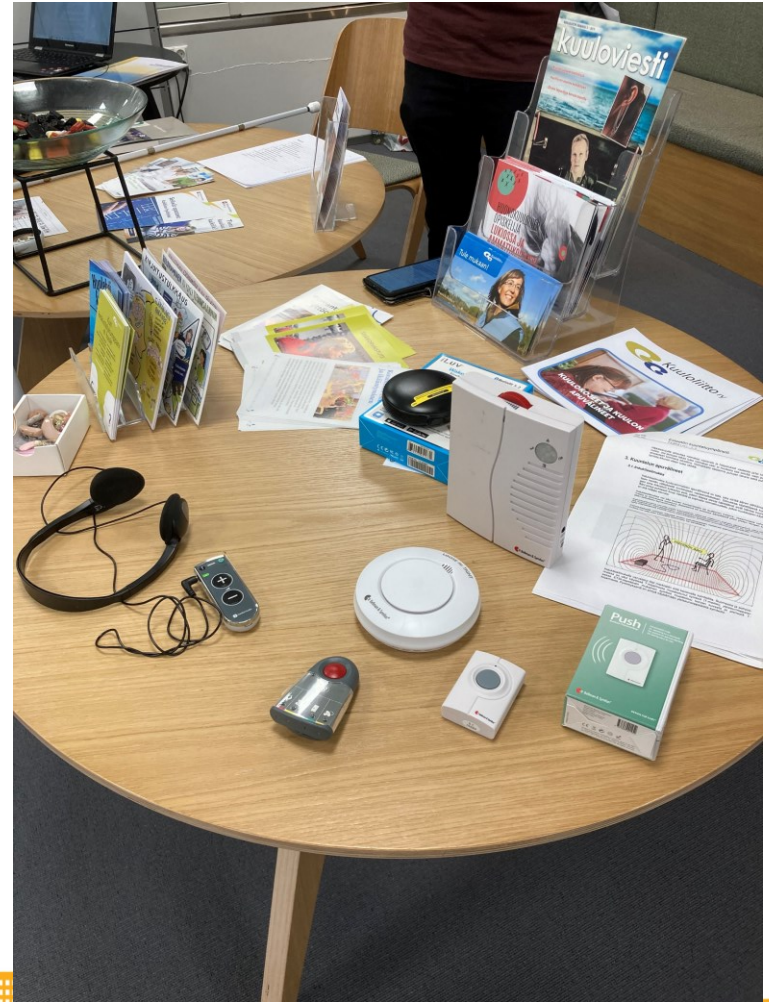
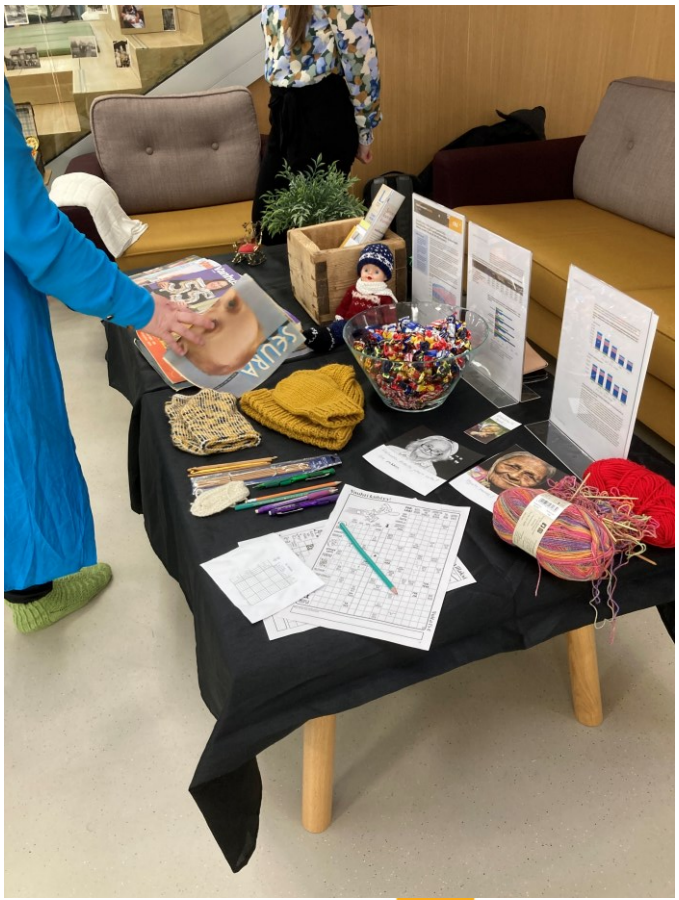

SeAMK Tietomessut aikataulu

- kello 8–9 messuosastojen valmistelu (+ kahvitauko)
- kello 9.15 messut avataan (Maria ja Leena avaus)
 - Puolet ryhmästä jää messuosastolle esittelijöiksi, puolet kiertävät messupisteitä
 - Huolehtikaa, että jokainen opiskelija ehtii tutustua muihin messupisteisiin
- kello 10.15
 - Roolien vaihto; esittelijät siirtyvät kiertämään ja pisteitä kiertäneet esittelijöiksi
- kello 11.15 messut päättyvät
 - Messupisteiden siivous ja kalusteet palautetaan paikoilleen
 - Siivouksen jälkeen ruokailu
- kello 12.15 paneelikeskustelut
 - SOS23A ja digitalisaatio n. 45 min.
- tauko
 - MSOS23K ja esteettömyys ja saavutettavuus n. 45 min

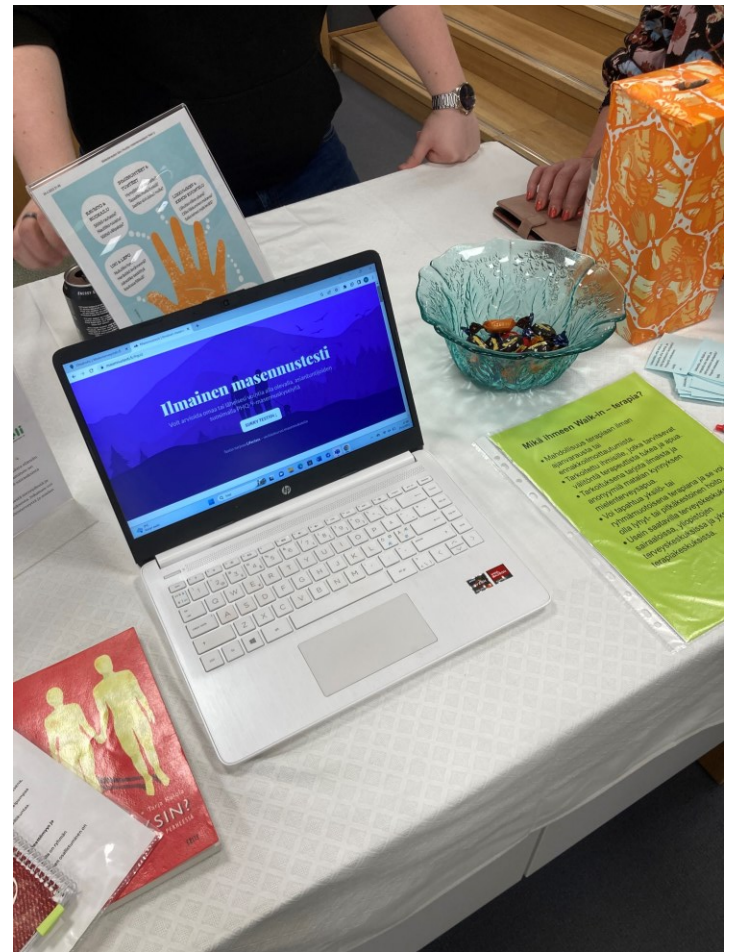
Kuvia messuilta 1

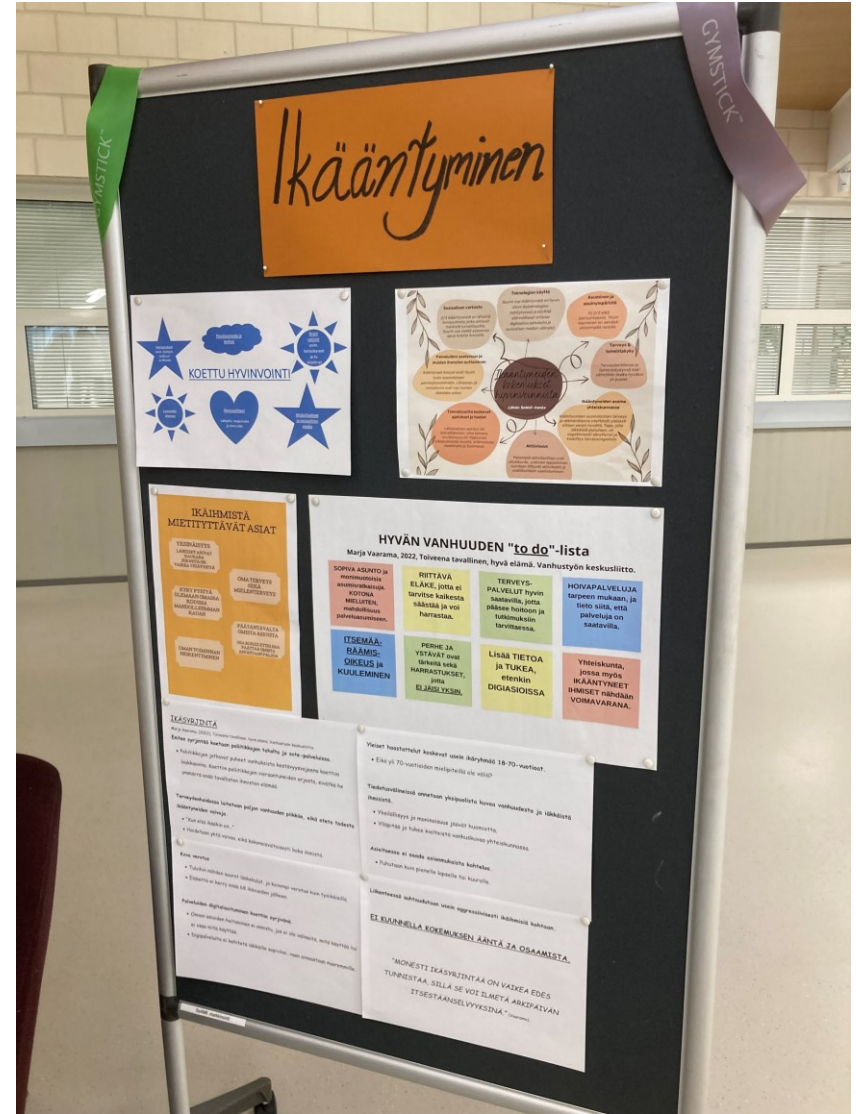
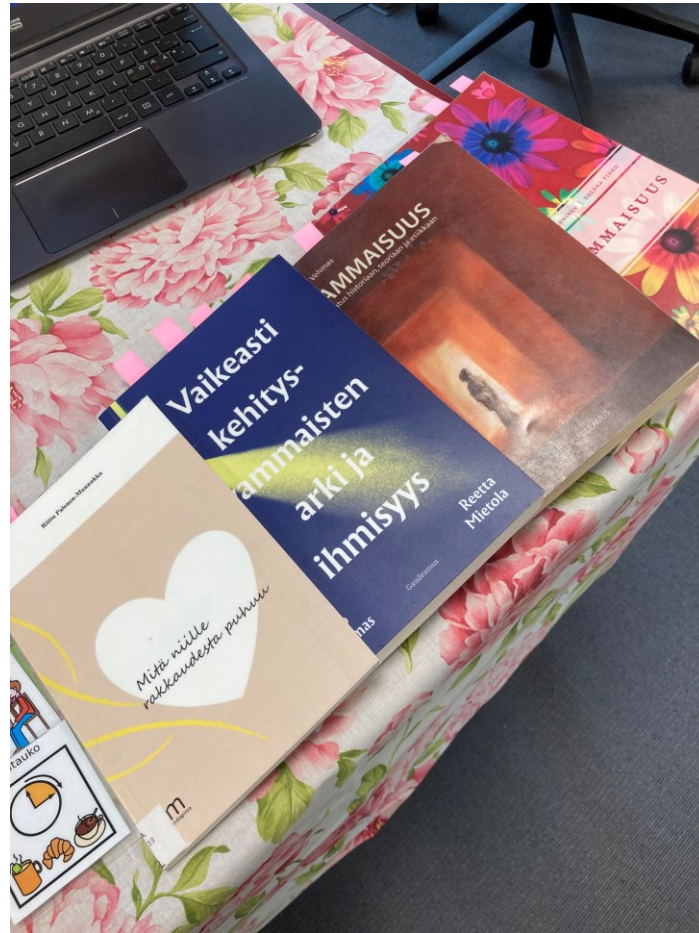
Kuvia messuilta 2

Kuvia messuilta 3

Kuvia messuilta 4

Opiskelijoiden kokemukset

Palautteen keruu opiskelijoilta

- Palaute kerättiin kyselyllä (Forms)
 - Kun sain tietää tietomessut-tehtävästä, ajattelin...
 - Miten ryhmän toiminta käynnistyi? Mistä ideointi alkoi?
 - Kun tietomessut olivat päättyneet, ajattelin...
 - Miten koet tietomessujen tukeneen oppimistasi?
 - Miten ryhmänne onnistui ideoinnissa, suunnittelussa, toteutuksessa?
 - Mitä mieltä olit tietomessuista kokonaisuudessa?
 - Toivoisitko jatkossa vastaavanlaisia toteutuksia opintojaksoille?
 - Millaisia kehittämissideoita sinulla on tietomessut-tehtävään?
 - Vapaa sana

Palaute ja kommentit opiskelijoilta 1

Eikä. Mutta lopulta oli ihan kiva --- Aluksi en pitänyt ajatuksesta, koska aihe mistä piti puhua oli vieras. Kurssin edetessä tietomessut alkoivat kiinnostaa enemmän! --- että tämäkin vielä.

Ideointi alkoi, että miten sisustamme messupisteen ja miten esittelemme ryhmätyötämme. Teimme lyhyen esityksen Canvalla. --- Kokoonnuttiin porukalla ja ruvettiin miettimään mitä kaikkea esittelisimme. Saimme idean tehdä vähä ”omanlainen” ständi/esitys. Kahoot ja musiikki toi mielestäni pirteyttä esitykseen

Tämähän oli aivan kivaa. Vaikka kävijöiden kysymykset välillä yllättivät, eikä kaikkeen osattu vastata, niin näistä kysymyksistä oppi myös itse. -- Että vau! Kaikki olivat tehneet ja nähneet valtavasti vaivaa ja mahtavia pisteitä oli koottu tietomessuille. Toki helpottunutkin, koska ei koskaan aikaisemmin ole ollut tällaista, eikä oikein osannut olla odotuksia ja oli vain sellaista hyvää jännitystä ilmassa.

Palaute ja kommentit opiskelijoilta 2

Sai erilaista tarttumapintaa, kun toiset opiskelijat selittivät asioita omin sanoin. Aiheet linkittyivät hyvin mielessä, kun pohjana oli toisten tekemät työt jotka olin lukenut ennen messuja. Lisäksi omasta aiheesta oppi lisää, kun siitä kertoi, ja keskusteli muiden kanssa. ---

Tietomessut opettivat esiintymään kiinnostavasti ja miten kannattaa kerätä tiukka ja tehokas tietopaketti, jotta kävijä jaksaa keskittyä eikä tylsisty pelkkää puhetta kuunnellessa. Toiminnallisuus on tärkeää. Muiden esityksistäkin jäi asioita mieleen paremmin kuin se että olisi powerpointilta kaikki esitelleet omansa. ---

Oli hauska huomata, kuinka paljon aiheesta oli oppinut, ja keskustelujen kautta oppi vielä hiukan lisää ja varsinkin ihmisten näkemysten ja kokemusten kuuleminen rikastutti tietoa aiheesta. ---

Messut avasivat yksinkertaisella ja helpolla tavalla eri aiheita, koska kaikkien oli pakko nostaa laajoista aiheista pääasiat esiin.

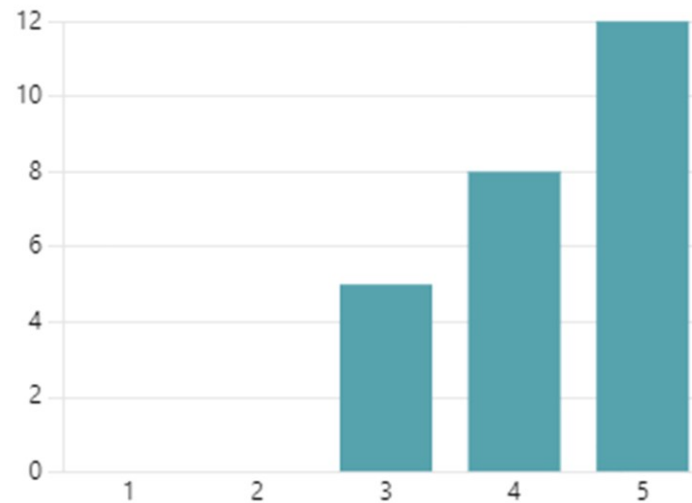
Palaute ja kommentit opiskelijoilta 3

5. Miten ryhmänne onnistui ideoinnissa, suunnittelussa, toteutuksessa?

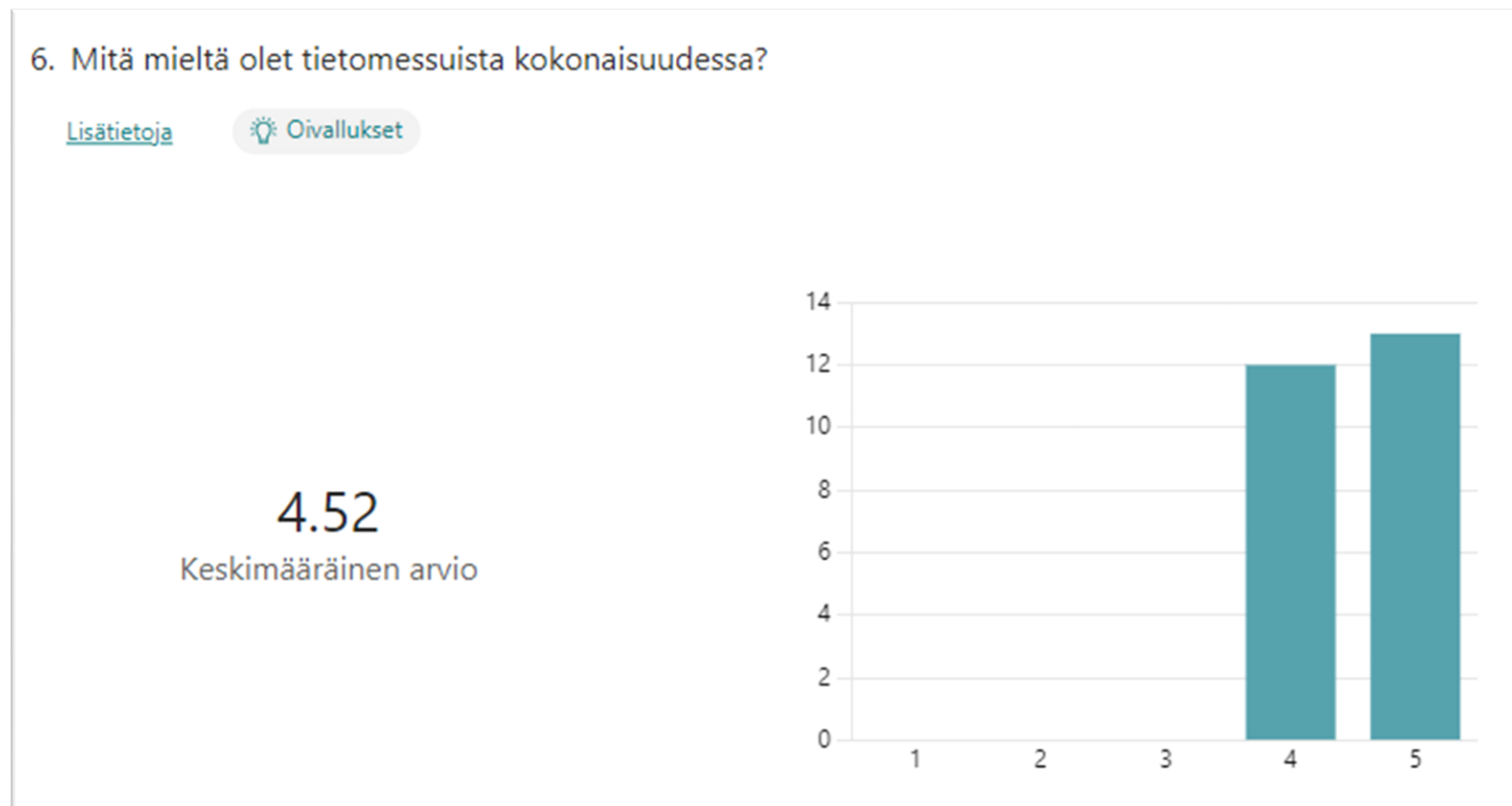
[Lisätietoja](#)

Oivallukset

4.28
Keskimääräinen arvio

Palaute ja kommentit opiskelijoilta 4

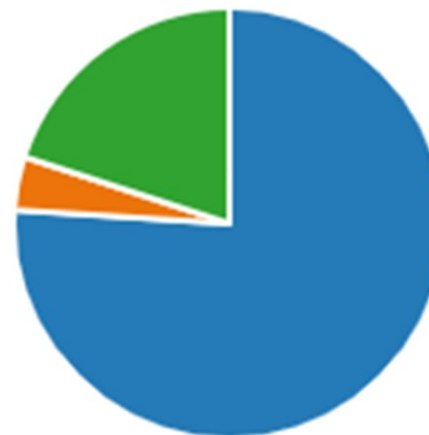
Palaute ja kommentit opiskelijoilta 5

7. Toivoisitko jatkossa vastaavanlaisia toteutuksia opintojaksoille?

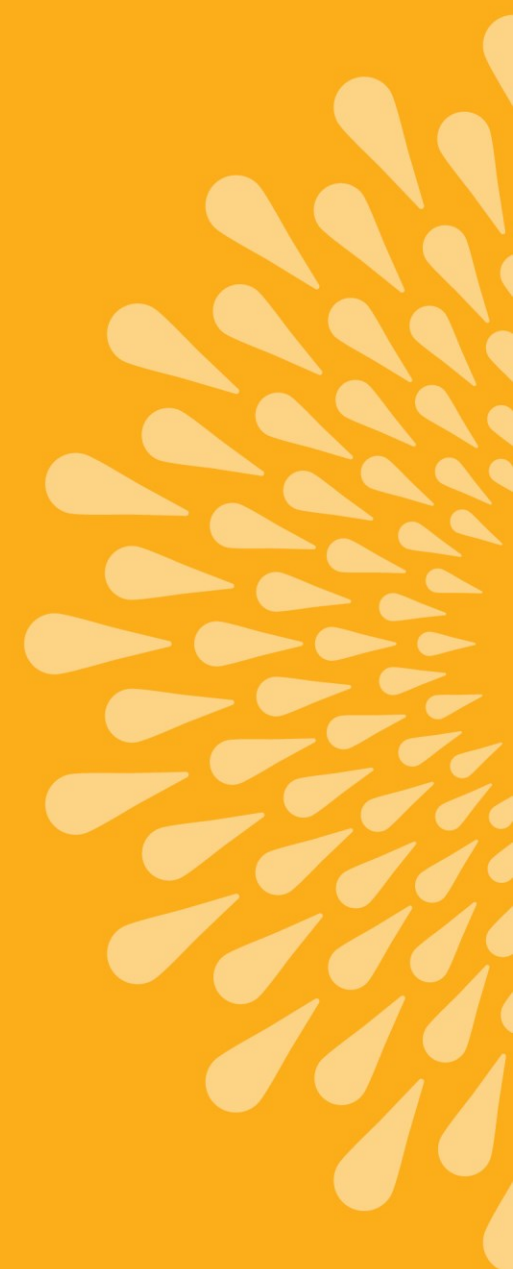
[Lisätietoja](#)

 Oivallukset

 Kyllä	19
 Ei	1
 En osaa sanoa	5

Opettajien havainnot

Opettajien havainnot messupäivästä

- Upea aamupäivä!
 - Yllätysvieraita myös muista tutkinto-ohjelmista (fysioterapia, geronomit)
 - Yllätysvieraina muita opettajia ja kirjaston kävijöitä!
 - Messupisteiden havainnollistavat ja toiminnalliset osuudet oli toteutettu luovasti ja perusteellisesti.
 - Oppimisen monta tasoa toteutui! Tietoja, taitoja ja asennoitumista!
 - Jännitys hälveni nopeasti, kun messuaika eteni.
- Kehitettävää:
- tsemppausta ja vinkkejä esimerkiksi järjestöjen tuottaman tiedon hyödyntämiseen
 - vinkkejä ja tsekkausta, miten tietopohjan vahvistaminen on edennyt. Hyvä sisällöllinen perehtyminen takaa myös hyvän esillepanon ja pohja sisältönostoille, keskustelulle ja näkemyksille.

Lue lisää

- Elenius, L. & Valli, M. (2023) [Tietomessut – tietoa ja käytännön taitoja oppimistehtävän avulla.](#) SeAMK Verkkolehti
- Elenius, L. & Valli, M. (2023) *Kohti uusia oppimismenetelmiä: Case tietomessut.* ("painossa", artikkeli tulossa SeAMKin kokoomateokseen)

The logo for SeAMK, featuring the text 'SeAMK' in a bold, sans-serif font, followed by a stylized leaf icon.

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Kiitos!